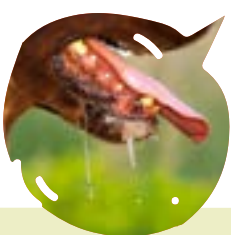

مرگ حتمی؛ تبعات یک بی مسئولیتی

هشدار دربارہ بیماری هاری که از عوارض همزیستی انسان با حیوانات است

یک داستان واقعی

سمیرا شاهیان این روزها در هر خیابانی که رفت و آمد کنید دست کم یکی را می بینید که یاسگ کوچکی را راه می برد یا گربه ای را بغل کرده است. به طور حتم پشت چراغ قرمزها هم خودرویی را دیده اید که از شیشه آن سگی سرش را بیرون آورده است و مشغول تماشای دنیای ما انسان هاست. ولی همه داستان به زیبایی همین چند صحنه نیست. نگهداری از حیوان خانگی پراز مسئولیت است. هم در برابر حقوق آن حیوان. هم در برابر دیگر انسان ها و هم در برابر شخصی که از آن حیوان نگهداری می کند. پیامد نگهداری از حیوانات در وهله نخست متوجه خود شخصی می شود که صاحب آن است. اما به این معنی نیست که دیگر افرادی که از این حیوانات دوری می کنند در سلامت و ایمنی کامل هستند. یکی از عوارض این نوع انتخاب نامتعارف (نگهداری از حیوانات خانگی) می تواند شیوع بیماری هاری را در پی داشته باشد و چه بسیار اتفاق های ناگواری که از سوی یک حیوان خانگی برای عابران افتاده است. با این مقدمه و به مناسبت روز جهانی بیماری کشنده هاری. می خواهیم پای صحبت های دکتر وحید نجارزاد. دام پزشک بنشینیم تا قدری بیشتر بر آگاهی مان در این زمینه بیفزاییم.

«باورمان نمی شد آن مرد نحیف و بی جانی که روی تخت بیمارستان افتاده بود، همان جوان تنومند و پراز انرژی و سرزنده ای بود که می شناختیم.» این ها بخشی از گفته های یک خانواده قربانی هاری است. ما چرا باگزش یک حیوان خانگی آغاز شده بود. سگ خانگی ناقل و بیمار در محیطی که با جوان روبه رو شده بود او را گاز می گیرد و ویروس را منتقل می کند. ابتدا جوان تب می کند طوری که بستگان تصور می کنند نشانه های یک سرماخوردگی ساده است. چند روز تیش بالا می رود و از بی حسی بدنش گلایه می کند. خلق و خویش تغییر می کند. احوالاتی که به ندرت در او دیده می شد و به همین دلیل خانواده نسبت به سرماخوردگی شدید یا کرونا حساس تر می شوند و او را برای معاینه به پزشک عمومی می برند. پزشک شرح حالی از او می گیرد و احتمال گرمزدگی می دهد. بیمار و خانواده اش به خانه برمی گردند، ولی آنچه در او مشاهده می شود بسیار دور از انتظار است. او در چند روز گذشته به هیچ غذایی، حتی غذای دل خواهش لب نزنده و رنگش حساسی برگشته است. کار از سر فیه، خستگی، تب، سردرد، بدن در دگرگشته بود. بی اشتها بی و تهوع و زیادش نگران کننده شده بود.

توصیه می کنند بیمارشان را به پزشک متخصص مغز و اعصاب نشان دهند. در آن معاینه هم پزشک می گوید هیچ نشانه بیماری از این حیث ندارد و به احتمال زیاد مشکل روحی است. اینکه پزشکان نتوانسته اند تشخیص درست بدهند در خصوص هاری خیلی غیرطبیعی هم نیست. در یک مطالعه ثابت شده بود پزشکان فقط در سه مورد از ۲۱ مورد در نخستین معاینه، مشکوک به هاری شده اند. کار به جایی می رسد که از یک جوان رشید و چهارشانه فقط چند پاره استخوان باقی می ماند. خواهر قربانی می گوید: برادرم را بستری کردیم و آنجا بود که نمی دانم چه کسی به من گفت او مبتلا به هاری شده است. همان موقع نشانه های این بیماری را در اینترنت جست و جو کردم و متوجه شدم. بله درست وقتی که کار به معنای واقعی کلمه از کارگذاشته بود. مرگ او و رنجی که ما از دیدن حال و روزش می دیدیم، حتمی بود. به مرحله حاد عصبی رسیده بود و ویروس هاری سیستم عصبی مرکزی اش را آلوده کرده بود. هر روز نشانه ها جدی تر می شد. رفتارهای خشونت آمیز، توهم و افسردگی،

هاری چیست؟

یک بیماری ویروسی و از مهم ترین بیماری های زئونوز که بین انسان و دام مشترک است. عامل این بیماری می تواند از دام به دام یا به انسان منتقل شود و به همین ترتیب فراگیری پیدا کند. بنابراین این بیماری عفونی و واگیردار است.

گزش

عامل بیماری از راه گزش وارد غدد بزاقی می شود. در آنجا از راه پایانه های عصبی خودش را به مغز می رساند و سبب بروز نشانه های عصبی در حیوان و انسان می شود. هاری معمولاً از راه گزش حیوانات وحشی و مبتلای می تواند به انسان منتقل شود.

اشکال هاری

خاموش خشمگین

نشانه های خشمگین

وقتی حیوان یا انسانی به هاری مبتلای می شود در مراحل اولیه تغییر رفتارهایی به صورت گوشه گیری در او به وجود می آید و در مرحله بعد نشانه های خشمگینی بیماری مانند ریزش شدید بزاق، حمله کردن به افراد متحرک و حتی اجسام ثابت مانند میله و چوب بروز پیدا کند.

هاری و گربه

بالینکه وقتی حیوان یا انسانی به هاری مبتلای می شود به طور حتم نشانه های و حشگری را از خود بروز نمی دهد، ولی به طور معمول در حیوانات گوشت خوار مانند سگ، گربه، گرگ و روباه شکل و حشی بیماری بروز پیدا می کند.

نشانه های بیماری در انسان

لرز
کما
سردرد
خستگی
مشکل در بلع
رفتار غیر معمول
ترس از آب

عوارض هاری

هاری سبب فلجی پیش رونده عضلات می شود و به خاطر فلج شدن عضلات ناحیه حلق و حنجره، حیوان مبتلا قادر به تولید صدا نیست، یعنی یارس می کند، ولی یارس بی صدا دارد. همچنین قادر به بلع آب و غذا نیست و بلع برایش دردناک است و به همین دلیل از آب فرار می کند.

هاری در انسان

اگر نشانه های بالینی هاری در فردی بروز پیدا کند از آنجا که دیگر درمان ندارد، فرد را تا زمان فوتش باید در اتاق تاریک نگهداری کنند.

دوره کمون

از مدت گزش تا بروز نشانه های بالینی هاری در انسان نمی توان روز شمار خاصی داد، ولی هرچه محل گزش به ناحیه سر نزدیک تر باشد نشانه های بالینی زودتر بروز پیدا می کند.

مسئولیت نگهدارندگان حیوانات خانگی

افراد در معرض خطر

● افرادی که خطر ابتلا دارند مانند دام پزشک ها، دانشجویان دام پزشکی، دام پرورها، چوپانان، کسانی که در تماس با حیوانات هستند، می توانند به شبکه های پزشکی که در همه مناطق هستند مراجعه کنند و واکسن انسانی هاری را دریافت کنند.

● افرادی که مورد گزش حیوانی قرار گرفته اند که نمی دانند هار بوده یا خیر، این افراد هم باید بدون فاصله پس از گزش به شبکه های پزشکی مراجعه کنند و واکسن های خاص یا یادآورهای کوتاه مدت دریافت کنند.

توصیه های عمومی

● هر چند تا اندازه ای ابتلا به هاری در جوامع شهری مشکل ساز نیست و بیشتر متوجه جامعه روستایی است، مهم ترین اقدام برای پیشگیری از آن بالا بردن آگاهی افراد نسبت به خطر نگهداری از حیوانات است

● پس از آگاهی، توجه به اقدامات پیشگیرانه مانند واکسیناسیون است که باید نگهدارندگان حیوانات خانگی آن را جدی بگیرند و انجام دهند.

● نگهدارندگان حیوانات خانگی باید به نشانه های خاصی که در حیوان مشاهده می کنند حساس باشند و حتماً را با دام پزشک در میان بگذارند و حیوان را مورد معاینه قرار دهند.

دکتر وحید نجارزاد
دام پزشک:
افرادی که حیوانات خانگی را نگهداری می کنند باید به نشانه های خاصی که در حیوان مشاهده می کنند حساس باشند و حتماً آن را با دام پزشک در میان بگذارند

نخستین کار درمانی پس از گزش

● زخم را در اسرع وقت با آب و صابون به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه تمیز کنید. این کار می تواند در جلوگیری از عفونت مؤثر باشد. مقداری نمک یا الکل روی زخم بمالید. زخم را به آرامی با گاز طبی ببوشانید یا در معرض هوا قرار دهید. سپس بدون وقفه به پزشک مراجعه کنید. یادتان باشد که بیماری هاری پس از بروز نشانه ها صدمه دگرگنده است.

سالانه

دز یادآور واکسن حیوانی هاری باید سالانه تکرار شود.

۹۰ روز

دوره کمون هاری از چند روز تا نوزده سال گزارش شده است، ولی بیشتر بیماران در نود روز نخست بعد از تماس مریض می شوند.

۱۶ نفر

در سه ماه نخست امسال ۱۶ فرد در خراسان رضوی به بیماری هاری مبتلا شدند.

۵۹,۰۰۰ نفر

سالانه حدود ۵۹ هزار نفر در سراسر جهان بر اثر هاری جان خود را از دست می دهند.

۵۰+ درصد

بیش از نیمی از قربانیان بیماری هاری کودکان کمتر از ۱۵ سال هستند.

۹۹ درصد

سگ های هار عامل حدود ۹۹ درصد از مرگ و میرهای ناشی از هاری در سراسر جهان هستند.

حیوانات خانگی و قانون

● به طور کلی گرداندن حیوانات خطرناک یا حیواناتی که برای سلامت عمومی ضرر دارند یا بر اساس تعریف فقهی نجس العین هستند در اماکن و وسایل نقلیه ممنوع است و مرتکب آن افزون بر محکومیت به پرداخت جزای نقدی به ضبط حیوان نیز محکوم می شود.

● کسی که حیوانات اهلی یا غیر اهلی را در معابر عمومی حمل کند، به گونه ای که سبب ترس و وحشت دیگران شود، از سه ماه تا یک سال زندان و ۷۴ ضربه شلاق مجازات دارد.

● اگر به خاطر حیوانی که همسایه تان نگهداری می کند، آرامش خود را از دست داده یا آسیب جسمی و روحی دیده اید، می توانید این روند قانونی را تا رسیدن به نتیجه مطلوب دنبال کنید.

● همسایه ها می توانند به سه علت از فردی که حیوان نگهداری می کند، شکایت کنند. نخست، تهدید سلامتی شان. دوم، ایجاد سروصدا و سوم، رها بودن حیوان در محل های مشترک و عمومی.

جهت اطلاع

برای کسب اطلاعات بیشتر درباره پیامدهای نگهداری از حیوان در خانه می توانید مستند دومینو را مشاهده کنید. این مستند را صدا و سیما در چند قسمت تولید و پخش کرده است. برای دیدن قسمت اول این مستند کد را اسکن کنید.